

คุยกับนายเจริญ จันทอิสระ นายกสมาคมการประมงปัตตานี

ปราโมทย์ กระบุง

เรามักได้ยินข่าวอยู่เสมอเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเขตน่านน้ำระหว่าง ไทยกับมาเลเซียเป็นผลให้เรือประมงไทยถูกเจ้าหน้าที่มาเลเซียจับกุมอยู่เสมอ รุสมิแลจึงได้คุยกับนายเจริญ จันทอิสระ นายกสมาคมประมงจังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว ท่านได้ให้ความกระจ่างแก่พวกเรา และได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการทำประมงในจังหวัดปัตตานีอีกหลายประเด็น รุสมิแลขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

- ขอรวบเกี่ยวกับการประกาศเขตน่าน

น้ำระหว่างไทยกับมาเลเซีย และผลกระทบกับเรือประมงไทยอย่างไร?

ความจริงประเทศไทยประกาศเขตน่านน้ำเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๔ หลังประเทศเพื่อนบ้านคือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ เหตุที่ประกาศนั้น ผมคิดว่าเห็นประเทศเพื่อนบ้านประกาศหมดแล้วเราจำเป็นต้องประกาศตาม แต่ข้อเท็จจริงกรมประมง กระทรวงเกษตรฯ รู้ดีคือ เมื่อเราประกาศแล้วก็เป็นการผูกมัดตัวเอง ส่วนมาเลเซียประกาศเขตน่านน้ำมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๑หรือ๒๒

แต่ขณะนั้นกฎหมายของเขายังไม่ยอมรับ คือยังไม่ผ่านรัฐสภาเลย ในช่วงที่ผ่านมามาเลเซียยังทำอะไรกับเรือประมงของเราไม่ได้เต็มที่ แต่เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๒๔ มาเลเซียได้ผ่านขั้นตอนกฎหมายดังกล่าว จนทำให้เรือประมงไทย มีปัญหาเกี่ยวกับทำผิดกฎหมายของเขา เรือมาเลเซียไม่ว่าเรือรบหรือเรือตำรวจน้ำ เมื่อจับเรือประมงไทย จะต้องนำคนในเรือขึ้นศาลของเขาทันที ความจริงเรือประมงไทยเคยจับปลาอยู่แถวนี้กันเป็นประจำ ซึ่งถือว่าอยู่ในน่านน้ำเรา แต่พอมาเลเซียประ

ภาคเขตน่านน้ำออกมาเราก็โดนกฎหมาย เขาเล่นงาน บางคนติดคุก และถูกขับ ทรัพย์สิน ที่เคยไปจับปลาถึง สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ระยะเวลาทำอะไรไม่ได้เลย เพียงแค่เล่นแถวนี้ก็ถูกจับเสียแล้ว ทางเราก็ตัดต่อกองทัพเรือ ขอให้เรือรบช่วย ตรวจลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยให้ ด้วยครับ นอกจากนี้มีกระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงเกษตรเป็นแกน กลางช่วยเหลืออันสำคัญ

- การแบ่งเขตน่านน้ำ เขาใช้หลักการอย่างไรครับ?

โดยหลักการที่เป็นสากลควรใช้ไหล่ทวีป เช่น แนวเขตน่านน้ำไทยกับของ เวียดนามเป็นต้น ก็จะลากแนวจากปลายแหลมญวนออกมา แต่มาเลเซียยังไม่ได้ยึดหลักการนี้ กลับยึดการแบ่งเขตน่านน้ำไทยกับมาเลย์ จะเห็นว่าเราเสียเนื้อที่ครับ

- เรื่องนี้ทางรัฐบาลหาทางออกอย่างไรบ้าง?

ตอนเรือประมงไทยถูกจับ ชาวประมงที่สงขลา นครศรีธรรมราชและปัตตานี ได้เดินขบวนขอให้รัฐบาลช่วยเหลือ จากนั้นรัฐบาลก็มอบหมายให้กระทรวงเกษตร และกระทรวงต่างประเทศไปเจรจากับทางการมาเลเซียในเรื่องการทำประมงร่วมกัน ในฐานะประเทศเพื่อนบ้าน วันนั้นมีรัฐมนตรี ณรงค์ วงศ์วรรณกระทรวงเกษตรฯ และ รัฐมนตรีช่วยกระทรวงต่างประเทศ เดินทางออกไปเจรจากันที่มาเลเซีย เป็นผลให้เขาปล่อยเรือประมงไทย ๘ ลำทันที พื้นที่ที่มีปัญหาสำหรับเรือประมงไทยมากที่สุดคือตรงพื้นที่สามเหลี่ยม ระหว่างน่านน้ำไทยกับมาเลเซีย จากหลักการเดิมถือว่า เป็นเขตร่วมจับปลาซึ่งไม่เป็นทั้งของ

ไทยและมาเลเซีย

- เกิดปัญหาตรงปากน้ำบางน้ำจืดไหม?

ผมทราบจากคำบอกเล่าว่าสมัยพลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ไปตกลงกันโดยอ้างกระแสข่าวตรงปากน้ำบางน้ำจืด ด้านอำเภอตากใบซึ่งไหลออกมาเลเซีย ซึ่งความจริงมันเอาแน่ไม่ได้ เพราะบริเวณปากน้ำเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ถ้าเราตกลงคือไหล่ทวีปเอาจากแหลมญวน ลงมาถึงบริเวณปากน้ำดังกล่าว ผมคิดว่าชัดเจนกว่าครับและเราจะได้พื้นที่จับปลาหลายพันตารางไมล์

- วันที่ไทยไปเจรจากับมาเลเซียวันนั้น ได้ผลอย่างไรบ้าง?

วันที่ไปเจรจากันผมก็ร่วมไปด้วยครับ ตามหลักการ คือต้องการทำประมงร่วมกับ มาเลย์ระหว่างเอกชนด้วยกัน ถ้าเราทำร่วมกันได้ จะทำให้พื้นที่เล็กๆน้อยๆใน ส่วนที่ไม่ได้สร้างปัญหาให้กับสังคมหรือไม่ได้สร้างปัญหาให้ ประชาชนของมาเลย์ และฐานะที่เราเป็นกลุ่มอาเซียนด้วยกันก็ ควรมีประโยชน์ร่วมกัน ประการถัดมาเรา ขอร้องขอให้เรือประมงไทยแล่นผ่านน่านน้ำมาเลเซียโดยห่างฝั่งสัก ๑๐ ไมล์ หรือ ๒๐ ไมล์เพราะเรือประมงของเราจะแล่นไปจับปลา ทางฝั่งทะเลตะวันตกของไทย โดยการแล่นไปและแล่นกลับ แต่การทำประมงร่วมกันนั้นเขาขอร้องสัญญาก่อน

- ผลการร่างสัญญาของมาเลเซีย เป็นอย่างไรบ้างครับ?

เขาส่งร่างสัญญามาให้กรมประมงที่ กรุงเทพฯแล้วปรากฏว่าไม่ตกลงกันเพราะ ข้อสัญญาของเขาทางเราไม่สามารถรับได้ เพราะเขาหวังประโยชน์มากเกินไปเช่น เขาต้องการเอาคนของเขาเกิน ๕๐ มาทำงาน เพราะตามข้อเท็จจริงแล้วคนของเขา มีความสามารถทางการประมงสู้พวก เราไม่ได้เลย เรากรงว่า ถ้าเรายินยอม

ตามกรณีนี้จะทำให้เกิดปัญหาการขาดทุน อย่างแน่นอน ตกกลงตอนนั้นก็กำลังยกร่าง สัญญากันขึ้นใหม่อีก

- การร่วมมือกัน ระหว่างรัฐและเอกชน ทั้งสองประเทศเป็นอย่างไรบ้างครับ?

ฝ่ายรัฐบาลทั้งสองประเทศเป็นฝ่าย ประสานงาน ส่วนการลงทุนเป็นของฝ่าย เอกชน ตอนนีรัฐบาลไทยได้ทราบข้อมูล และเหตุผลเป็นอย่างดีว่า ถ้าพวกเขาไม่ร่วมมือกันมาเลเซียแล้ว เรือประมงไทย แทบจะหมดโอกาสออกไปจับปลาในน่านน้ำ เพราะพื้นที่นี้ข้อเท็จจริงระยะทางของ น่านน้ำมาเลเซียถึงเวียดนามห่างกันประมาณ ๒๐๐ ไมล์ มาเลเซียตีเส้นออกไป ลักษณะนี้ (ชี้ให้ดูแผนที่) แล้วไทยตีเส้น ออกไปลักษณะนี้ ปัญหาว่าเรือประมงไทย ออกไปจับปลาในน่านน้ำก็ผ่านจุดนี้ โอกาสที่ถูกจับนั้นมากทีเดียวครับ

- ขอบทราบประเภทของเรือประมง และ เขตที่เข้าไปจับปลาอย่างไรได้ผล?

ไทยเราเดี๋ยวนี้มีขนาดเรือประมงหลาย ประเภท ถ้าเป็นขนาดเรือเล็กก็จับบริเวณ อ่าวไทย ประเภทเรือใหญ่ก็ออกไปจับ นอกน่านน้ำ ถึงชายเขตแดนแหลมญวน บ้าง ชายเขตแดนเขมรบ้างและชายเขตแดนมาเลเซียบ้าง ส่วนประเภทของอวน เช่น อวนล้อมเรอจับในอ่าวไทย ส่วนอวนลากก็จับตามเขตชายฝั่ง

- บริเวณที่ไกลที่สุดเราไปจับปลาที่ไหน?

ไปถึงบังกลาเทศโน้นแหละครับวิ่งกัน เป็นร้อยๆชั่วโมง บ้างก็ไปถึงจีนแดงและ ออสเตรเลีย การวิ่งกันไกลๆอย่างนี้ไม่ถือว่าเป็นการล่าเขตแดน เพราะเรามีข้อตกลงกันระหว่างประเทศ

- ปัญหาที่มาเลเซียประกาศกฎหมายเกี่ยวกับน่านน้ำ นอกจากสะกิดกันเรื่องการประมงแล้ว เรื่องน้ำมันใต้ทะเล ก็มีผลด้วย จะเท็จจริงแค่ไหนครับ?

ร้อยเปอร์เซ็นต์ครับเพราะบริเวณตรง
นั้นมีน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเรา จุดนี้
เป็นไหล่ทวีปเดียวกัน เราจะเจาะกันตรง
นั้นด้วย มาเลเซียก็ทราบว่ามีนอกจากมี
ปลามากแล้ว ยังมีทรัพยากรได้น้ำด้วย
ทรัพยากรได้น้ำนี้แหละ ก็เป็นเรื่องที่ต้อง
การ แต่ตอนนี้เราพูดแต่เรื่องจับปลาอย่าง
เดียวและเพื่อความถูกต้องเราต้องเอาไหล่
ทวีปมาเป็นตัวแบ่ง ไม่ใช่เอาบริเวณปาก
น้ำมาเป็นตัวแบ่ง เพราะปากน้ำมันเปลี่ยน
อยู่เรื่อยๆ

- ทว่ารัฐบาลมาเลเซียไม่สามารถร่วมมือกับ
ไทยได้ เพราะเป็นแรงกดดันจากชาวบ้าน
ของเขาที่ไม่ยอมร่วมมือด้วยเท็จจริงแค่ไหน?

ชาวบ้านส่วนหนึ่งของเขาไม่ต้องการให้
เราเข้าไปจับปลา เพราะถือว่าประโยชน์
ส่วนหนึ่งเขาจะไม่ได้รับ และมีมือเขาค่อย
กว่าเรามาก อย่างไรก็ตามรัฐบาลของเขา
ยินดีเป็นแกนกลางให้เราร่วมมือในฐานะที่
เป็นประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มประเทศอา
เซียน

- นอกจากน่านน้ำมาเลเซียแล้วมีน่านน้ำ
ไหนอีกที่เรือประมงถูกจับมากที่สุด?

เวียดนามครับ เราถูกจับมากกว่าที่มา
เลเซีย

- ผมขอทราบความสำคัญของบริเวณท่าเรือ
ที่ปัตตานี?

โดยทั่วไปเรือประมงจากภาคใต้จนภาค
ตะวันออกคือถึงจังหวัดตราด การจับปลาร้าง
ถึงกันหมด เดิมนั้นทางภาคกลางมีเรือประมง
ไม่มากเพราะปลาที่จับตอนนี้เริ่มมาจับกันที่
ปากอ่าวไทย อ่าวไทยมีลักษณะคล้ายก้ามปู
พวกเรือที่มีประสิทธิภาพมักจะมาจับในอ่าว
ไทยหรือนอกน่านน้ำถึงชายแดนมาเลเซีย
เวียดนาม และเขมร เมื่อจะจับในเขตนี้
จากภาคกลางวิ่งมาถึงอ่าวไทย และเลยอ่าว
ไทยยอมใช้เวลาและรายจ่ายสูง คือจำเป็น
แหวะที่สงขลาและปัตตานีเพื่อขายปลาและ

เติมน้ำมัน โดยเฉพาะที่ปัตตานีเรือจะเข้า
มากที่สุด เกือบพูดได้ว่ามาจากทั่วประเทศก็
ได้ อีกอย่างหนึ่งปัตตานีอยู่ใกล้แหล่งจับ
ปลา พร้อมกับมีน้ำแข็งกรีด และน้ำมัน
พร้อม การขนส่งก็สะดวกครับ ปัตตานีได้
เปรียบกว่าจังหวัดอื่น คืออยู่ใกล้ตลาดมาเล
เซียและปัวนิง มีรถยนต์มาเลเซียมาซื้อที่
ชายแดน เมื่อก่อนปัตตานีเราเรือใหญ่เข้า
มาน้อยเพราะร่องน้ำตื้น ตอนนี้เราได้ปรับ
ปรุขุดมาก มีเรือแล่นเข้าเทียบท่าได้เลยครับ
เวลานี้ปัตตานีมีน้ำจืดตลอดปี เพราะหลัง
จากทางชลประทานสร้างเขื่อนแล้ว ก็ระ
บายน้ำลงในแม่น้ำอย่างสม่ำเสมอ พอเรือ
ออกทะเลไปจับปลา๑๐วัน๒๐วันกลับเข้ามา
จะมีพวกตัวเพรียงเกาะตามเรือ เมื่อเรือ
แล่นมาถึงบริเวณน้ำจืดมันก็ตายหมด เป็น
การมาไปในตัวครับ ในน้ำจืดก็มีตัวเพรียง
เหมือนกัน แต่เมื่อเรือออกทะเลมันถูกน้ำ
เค็มก็ตายหมด เพราะฉะนั้นเรือประมงที่
ปัตตานี เมื่ออยู่ประจำแล้วจะไม่มีความเพรียง
ตลอดปี นอกจากน้ำจืดแล้ว บนฝั่งยังมีน้ำ
บาดาล ทำให้โรงงานน้ำแข็ง สามารถขายถูก
กว่าที่อื่น เพราะใช้น้ำบาดาล ทำให้โรงงาน
น้ำแข็งไม่ต้องเสียเวลาลำเลียงสินค้าเพราะอยู่
ใกล้ท่าเรือ พุดถึงท่าเรือปัตตานีที่สร้างใหม่
๕๐กว่าล้าน ผมคิดว่าถ้าไม่มีบริษัทใดดำเนิน
การก็ควรให้องค์การสะพานปลาเข้าจะเป็น
ประโยชน์ต่อจังหวัดปัตตานีและจังหวัดใกล้
เคียง ตอนนี้ผมกำลังหารือกับองค์การสะพาน
ปลาเกี่ยวกับพื้นที่หน้าคลองตรงท่าเทียบ
เรือที่สร้างใหม่ของกรมเจ้าท่า มีความยาว
๕๐๐เมตร ขณะนี้สร้างไปแล้ว ๑๒๐เมตร
ถ้าสร้างต่อมาบรรจบ กับพื้นที่หน้าคลองที่
สร้างไว้แล้ว ๕๐๐เมตรจะเป็นเนื้อที่ยาวถึง
๑กิโลเมตรสามารถจอดเรือได้อย่างสบาย
และทำให้ธุรกิจการประมงก้าวหน้ายิ่งขึ้น
- เรามีวิธีการขายพันธุ์สัตว์น้ำได้อย่างไร
ไว้บ้างครับ?

ผมคิดว่ากรมประมงกระทรวงเกษตรฯ
ควรจำกัดเรือ คือ ลดจำนวนเรือได้แล้ว
เพราะต่อไปเรือยิ่งมากขึ้น แต่เรามีพื้นที่
จำกัดมันจะมีปัญหาตามมา ตัวอย่างเรามี
พื้นที่๑๐๐ไร่จะเลี้ยงวัวให้พอสักกี่ตัว คือ
พอให้หญ้าขึ้นทันวัวกิน ผมสนับสนุน
กรมประมงที่ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง
เช่นการเลี้ยงปลาในกระชัง การเลี้ยงกุ้ง
หอย นับว่าเป็นการสนับสนุนหารายได้อีก
ทางหนึ่ง ข้อเสนออีกข้อหนึ่งคือควรสร้าง
ประภาคารเทียมตามชายฝั่งเพื่อให้เป็นที่อยู่
และที่วางไข่ของปลา ตอนนี้กรมประมง
ประกาศระยะห่างฝั่ง ๓,๐๐๐เมตรให้วาง
ประภาคารเทียมได้ครับ เมื่อวางประภาคารเทียม
แล้วพวกเรือจะเข้ามาบริเวณนี้ไม่ได้เพราะ
กลัวอวนจะขาด จะทำได้ ก็ต้องใช้วิธีตัก
เบ็ดเท่านั้น เมื่อปลาที่วางไข่และเป็นตัว
ขึ้นมามันก็ให้เรือประมงไทยเป็นผู้จับ ถ้า
ไม่วางแผนอย่างนี้อีก ๑๐-๒๐ปีข้างหน้า
ผมคิดว่าปลาคงหมดพันธุ์ วิธีการวาง
ประภาคารเทียมนั้น ผมคิดว่าเราต้องร่วมกัน
วางเงื่อนไขเช่นใครมีเรือประมง๓ลำก็ไป
วางประภาคาร ๓ จุดหรืออำเภอใดตำบลใด
อยู่ริมฝั่งนั้น ก็ให้อำเภอนั้นตำบลนั้นเป็น
ฝ่ายรับผิดชอบตามลำดับไป อีกประการ
หนึ่งการทำประภาคารเทียม ไม่จำเป็นหล่อ
ด้วยคอนกรีต อะไรก็ได้ครับที่พอให้ปลาได้
วางไข่อาจใช้ ซากเรือ ซากรถโยนลงไป
ผมเคยฟังนายกสมาคมประมงจังหวัดสมุทร
ปราการเล่าให้ฟังว่าเขาใช้เรือเก่าๆที่หมด
สภาพแล้ว จากนั้นไปซื้อก้อนหินมาคั้น
รดใส่ลงในเรือ ลากไปสวาและปล่อยลงไปใน
น้ำพร้อมกับทำเครื่องหมายไว้ปรากฏว่า
ปลาตรงนั้นชุมมากครับ

- ผมขอขอบคุณที่ คุณเจริญช่วยให้ความรู้
เกี่ยวกับการประมงปัตตานีโดยการตอบปัญ
หาได้อย่างละเอียดและให้ข้อคิดเกี่ยวกับ
การประมงในจังหวัดปัตตานีเป็นอย่างดี